

Т. В. Кулик
магістрант ННІ педагогіки
(Магістратура 8.18010020 "Управління
навчальним закладом "Житомирського державного
університету імені Івана Франка, м. Житомир)
завідувач загального відділу
(Житомирський державний університет ім. І. Франка)

Управління методичною роботою у вищому навчальному закладі
Організація методичної роботи у вищому навчальному закладі є основою для підвищення ефективності та результативності надання освітніх послуг, покращання якості освіти. Охарактеризовано управління системою методичної роботи у вищому навчальному закладі. Виокремлено та проаналізовано основні підходи до здійснення управління методичною роботою у вищому навчальному закладі.

Кардинальне реформування життя суспільства створило реальні передумови для значних перетворень у системі освіти, що суттєво підвищило вимоги до результатів діяльності навчальних закладів, вимагає модернізації системи управління навчально-виховною та методичною роботою у навчальних закладах задля підвищення якості освіти.

Методична робота у навчальному закладі має базуватися на досягненнях науки, передовому педагогічному досвіді, системі аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково-практичної, інформаційної діяльності з підвищення наукового, загальнокультурного рівня педагогічних працівників, удосконаленні їх професійної компетентності.

Організації методичної роботи у навчальному закладі різнобічно розглядається у працях вітчизняних та зарубіжних науковців та практиків. Їх аналіз свідчить, що методична робота проаналізована як форма організації підвищення професійності педагогів (Ю. Бабанський, Н. Волкова, В. Кудзоева, Т. Рабченко та ін.); умова розвитку педагогічної творчості педагогів (Т. Берсенєва, Л. Білієнко, Н. Дудниченко, В. Загв'язинський, С. Максимюк та ін.); форма організації підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників (Т. Абдулаєв, О. Автомонова, В. Бондар, Х. Золотар, С. Мануйленко та ін.); основа формування наукової організації навчального процесу (Г. Азаріашвілі, І. Жерносек та ін.); організація, обмін, засвоєння та впровадження досягнень науки і передового педагогічного досвіду (Ш. Амонашвілі, Є. Березняк, Г. Жерносек, В. Буряк, Н. Волкова, Г. Гребенюк, О. Деменцев та ін.) тощо.

Очевидно, що, в основному, методичну роботу у навчальному закладі розглядаються по відношенні до науково-педагогічних працівників.

Метою статті є аналіз організації методичної роботи у вищому навчальному закладі (ВНЗ) як основи для підвищення ефективності та результативності надання освітніх послуг, покращання якості освіти.

Більшість дослідників визначають мету науково-методичної роботи як «формування професійно-педагогічної культури педагогів» [1: 5], «постійне підвищення методичної майстерності без відриву від основної роботи» [2: 4], «ріст рівня педагогічної майстерності вчителя і педагогічного колективу» [3: 6].

Разом з тим, основним результатом діяльності вищих навчальних закладів є надання якісних освітніх послуг, а підвищення професійної майстерності науково-педагогічних працівників є засобом для досягнення очікуваної мети. Звідси, основним завданням управління навчальним закладом є організація дієвої і ефективної структури методичної служби у навчальному закладі та системи управління методичною роботою.

Головною метою системи управління методичною роботою у вищому навчальному закладі є створення методичного навчального середовища ВНЗ.

Методичне навчальне середовище навчального закладу розглядають як спеціально організовану діяльність педагогічних працівників, що створює умови для підвищення майстерності та покращення результатів освітньої діяльності навчального закладу [4: 5].

Відповідно, методична робота - спеціально організована діяльність педагогічних працівників, що створює умови для підвищення їх майстерності та покращення результатів освітньої діяльності навчального закладу [4: 9].

Управління системою методичної роботи у вищому навчальному закладі направлене на удосконалення змісту і форм, створення дієвої структури, визначення мети і цілей тощо.

Змістом методичної роботи у вищому навчальному закладі є:

- систематичне вивчення й аналіз нормативно-педагогічних джерел;
- вивчення й аналіз стану якості освіти ВНЗ;
- створення умов для розвитку фахової компетентності.

Форми методичної роботи розроблені у вигляді традиційних та інноваційних методичних заходів групового та індивідуального характеру: методичні семінари-практикуми, наукові та науково-практичні конференції, взаємовідвідування лекцій, семінарів тощо.

У вищому навчальному закладі основними елементами структури методичної служби є науково-методична рада вузу, яка є координатором всієї науково-методичної роботи; вчена рада, яка визначає основні напрямки і завдання, конкретні форми роботи науково-педагогічного колективу та приймає рішення з основних питань діяльності навчального закладу; науково-методичні ради факультетів та інститутів, які спрямовують науково-методичну діяльність кафедр; творчі групи науково-педагогічних працівників на кафедрах.

Важливим чинником ефективної діяльності методичної служби є налагодження взаємопов'язаних та взаємодіючих зв'язків між елементами такої структури. Системоутворюючими елементами таких зв'язків є:

- створення нормативного забезпечення методичної роботи у навчальному закладі його оновлення відповідно до потреб та зміни законодавчо-нормативної бази;

- оновлення цілей і змісту діяльності науково-методичних рад, творчих груп, інших структурних елементів системи методичної роботи школи;
- підвищення ролі якості освіти як основного критерію ефективності науково-методичної роботи вузу;
- корекція форм організації методичної роботи, створення або ліквідація нових структурних утворень у межах методичної структури;
- переорієнтація методичної роботи на самоосвітню діяльність науково-педагогічних працівників;
- переорієнтація науково-дослідницької роботи науково-педагогічних працівників як напряму методичної діяльності;
- оновлення інформаційного забезпечення науково-методичної роботи з урахуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Управління системою методичної роботи у вищому навчальному закладі здійснюється згідно із законодавчими, нормативно-правовими документами про освіту, Положенням про методичну роботу, рекомендаціями Міністерства освіти і науки України та відповідно до прийнятої у межах навчального закладу політики та стратегії її функціонування і розвитку.

Разом з тим, результативність управління методичною роботою у вищому навчальному закладі залежить від дотримання основних принципів: науковості, системності, комплексності, безперервності. Дотримання цих принципів вважаємо необхідними під час виконання основних етапів управління методичною роботою, до яких відносимо аналіз, планування, організація, контроль.

Система управління методичною роботою у навчальному закладі має спиратись на аналіз стану та перспектив її функціонування та розвитку. Дієвими сучасними формами такого аналізу вважаємо моніторинг системи методичної роботи, її експертну оцінку.

Управління методичною роботою має бути систематичним, а відтак спланованим. Підхід до планування передбачає наявність планів стратегічного та перспективного характеру, а також річних та семестрових.

Організація є найскладнішою частиною системи управління методичною роботою у навчальному закладі, оскільки основним завданням є створення сприятливих умов для самовдосконалення та самореалізації, а відтак, для результативності у наданні якісних освітніх послуг

Контроль в управлінні методичною набуває ознак взаємного внаслідок представлення форм методичної роботи, випуску наукової та науково-методичної продукції, створення та представлення навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін.

Управління системою методичної роботи у сучасному вищому навчальному закладі має бути направлене на подолання протиріч між формальним підходом до його здійснення і творчим характером праці науково-педагогічних працівників, враховувати кадровий склад та потенціал

науково-педагогічних працівників, бути спрямованим на підвищення його якості, а відтак, на підвищення якості освітніх послуг.

Список використаних джерел та літератури

1. Жерносек І. П. Організація науково-методичної роботи в школі / І. П. Жерносек. – Х. : Основа, 2006. – 128 с.
2. Пікельна В. С. Управління школою / В. С. Пікельна. – Х. : Основа, 2004. – 112 с.
3. Островерхова Н. Нестандартні форми навчання / Н. Островерхова // Директор школи. – № 40. – 2001. – С. 10–11.
4. Василенко Н. В. Науково-методична робота в школі / Н. В. Василенко. – Х. : Основа, 2013. – 176 с.

Т. Кулик

Управление методической работой в высшем учебном заведении

Организация методической работы в высшем учебном учреждении является основой для повышения эффективности и результативности предоставления услуг по образованию, улучшения качества образования. Дана характеристика управления системой методической работы в высшем учебном учреждении. Выделены и проанализированы основные подходы к осуществлению управления методической работой в высшем учебном учреждении.

T. Kulyk

The methodical work management in the high education establishment

The organization of the methodical work in the educational establishment is the basis for increasing of efficiency of supplying educational services and educational services improvement. The methodical work system management is characterized in the high educational establishment. Main approaches are singled out and analyzed for methodical work management in the high education establishment.